

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить щотижня
В Вінніпегу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave.
Редактор і адміністратор Ів. Навізовський.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Редакція за оголошення не відповідає.

Нащо здалась міліція?

Більше як три місяці тому, на острові Венкувер в копальнях угля: Нанаймо і Ледісміт, в копальні Екстеншен розпочався страйк. Гірники домагались, аби властителя копалень узнали ювію: „Union of the United Miners of America". Звичайно капіталісти спротивились сему, і страйк розпочався.

Зараз же буржуазія розустилася брехні, моя би сей страйк зробили вагінгтонські капіталісти, щоб перебрати контракт доставки вугля для стейтської маринарки... Робітники на те не вважали, а страйкували, щоб була людя горю.

Минуло пара місяців, капіталісти наповнили копальні страйколомом, а ювійні гірники з болем в серці дивились, як їде на марне їхня боротьба. І нарешті терпіння урвав ся. Змучені боротьбою, змучені підлогою скебів, гірники зробили крок, може й необачний, але крок, котрий поволоче за собою величезну боротьбу капіталу з працею по цілій Канаді.

14 серпня, узброївшись чим могли, страйкери опали скебське місто Екстеншен... Місто зруйноване, шість скебів лягло труном, решта сховалась в майну як каоти і звідам відбивала напади гірників, котрі ховаючи ся за корчами і камінням обсіпали скебно градом куль. Родні скебів порозбігались по лісах, шукаючи поратунку.

Поліція була вступилась за скебів, але сама дістала поза шкіру і мусіла тікати аж до Венкуверу. Ювійні робітники розпочали тлумити скебів по всіх майнах обхоплених страйком.

Тут почалась очевидячки провокація капіталістів. Хтось (а певно агенти властителей майн) підложили динаміт під пару компанійних домів і збурили їх, хтось за топив дві копальні водою. Тепер капіталісти „мали право" оголосити, що в нанаймських копальнях „були".

Після канадійського звичаю боротьба праці з капіталом рахується приватною справою обох сторін, де уряд не має права хтати носа. Але се тільки на папері. Сему вірять і хочуть сего триматись темні ювісти, котрі не знають політичної боротьби, котрі не розуміють, що теперішній уряд, — се уряд буржуазії, котрий пильнує тільки інтересів багатирів — властителей.

Та сам уряд вчить робітника, що він не є його приятель.

Лиш міністри у Вікторії довідались про боротьбу страйкерів з скебами, відразу заворушилось галочке кублище!

І тепер справдались наші слова, що міліція не на те зорганізована, щоб робити паради по улицах і не лише проти околішного ворога, але головним робом проти робітничої класи.

„Раб повстав! Різ раба!" заревла буржуазія. Міністер війни оголосив мобілізацію, і 1.500 робітників, що сами добровільно записались до міліції, покинули роботу і явилися на поклик до касарні. Вбрані в муцьковські мундури, узброєні з ніг до голови, сі Каїни рушили з Вікторії і Венкуверу на стдмлене „повстання", дусяти братів своїх, що борюч ся за право своєї і їхньої також. 400 повстанців майнерів не могли дати опору 1.500 міліціонерам і мусіли втихомиритись. Міліція врятувала скебно і взяла в опіку маєток капіталістів.

Тепер почались арешти провідників ювії. Дж. Дж. Тейлор, віце-президент гірничої ювії і визначний урядник Бр. Колумбійської Федерації Праці замкнений тепер до в'язниці разом з Дж. Нейлором президентом Кумберлендської ювії.

Ім закидають організацію повстання. В Нанаймо в'язано поперх 100 розказів арешту, так само 85 у Ледісміт.

Капітан Гол розпановив ся в нанаймських дистрикті так, мов би він забрав у Турків Адріанополь. Буржуазія стремить тьмаками карами на довгі часи навчати повстанців — рабів.

Але чи ми, ми люд робочий, чи дамо ми на поталу своїх братів-борців?

Ні! Коли уряд не пхає носа тоді, коли нас мордують по роботах, коли уряд не обходить те, що ми гинемо в нужді і недостачі, то не сміє він пхатись з військом в нашу боротьбу страйкову!

Свідоме робітництво цілої Канади з страшенно обурене на уряд за арешт провідників ювії та за захист скебів: Грізний поклик „долів міліцію!" має перекотитись від Нанаймо до Квебеку.

Венкуверські ювії на своїх мітингах ухвалили, щоб усі ювісти зараз же виступили з міліції, а інакше повикидають їх з ювії. Так само ми маємо зробити по цілій Канаді.

В Бр. Колумбії розпочав ся вже по всіх закомарках рух за скасуванням міліції. Спеціальними відозвами робітничі організації кличуть усіх сьвідомих робітників Канади до побороєня міліції, а особливо, щоб жаден робітник не записував ся до війська.

Вдруге кличуть визволити арештованих товаришів у Нанаймо, Ледісміт і Кумберленд.

Українські Робітники і Фамери! Насильство буржуазії над нашими братами в Нанаймських Гірничих Дистрикті має викликати межі вами бурю протесту і ви разом з усім організованим пролетаріатом Канади, грізно крикнете:

Долів мілітаризм!
Ми жадаємо увільнення арештованих гірників!
Ганьба скебам! Хай жив соціалізм!

Ради душі спасеня.

Коли в понеділок під вечер йшов пан Олейко до копальні, він і в голові не мав Іванчука. По старому обичаю під підмелав ся у готелю на Кінгстону ул. двом а чарками бредні і був, як то кажуть, в гуморі. Пісень не вкладав, бо був за старий, але широко розмахував „дінеркою" і лаяв різноманітними русько-англійськими „варазами" білих пташок, що все порхали поперед него на дорозі. Так прийшов аж до копальні. Взяв свою сокиру, випросив у котрогось гірника цюкурити, цюципорив межі машинами, мов то був його обовязок зревівувати, чи тримає Бужо все в порядку і нарешті пішов межі свої патики.

— Вуйку! кликнув з помосту Іванчук Олейка. Той здригнув ся і серце в него йовкнуло.

— Учера в веречі Дед птава ся де ви є, чи робите чи ні? Я скавав, що ви межі патиками. Так щоб знали, що він записав, що ви учера робили... Чи не були ви учера в фабриці грошей, що не прийшлисте до роботи?

Кожде слово бевбожника мов шпичкою штрикало нерви пана Олейка:

— Я шаную сьвяту неділеньку... муркнув Олейко і поспішив як найдалше забратись від „зюлія".

В яру стало поночі. Небо вкривали хмари, теплий вітер подихав з заходу. Від купи жевріючого над берегом вугля вставали густі дими і весь час тримали вшкучку і поміст в непрозорій тьмі.

Час від часу чув ся з гори крик Іванчука до Олейка, які патики давати.

І той крик, як ніж впивав ся в серце Олейка. Його душа здригалась, і він відчував, що, виконуючи прикази „зюлія", сам паде в пащу диявола.

„Вбий зюлія, а дістанеш душі спасеня," знов заговорив в нім тайний голос.

Там на горі повзає галочка, яка запосілась вкусати його смертельно, душу його запропастити...

Олейко озернув ся. Чорно кругом, лиш бовванють забудови копальні та острі верхки смерек над яром. Кругом ані душі. Третьючю мов в лихорадці Олейко скуль ся і як кітка борзенько побіг під вишку і став драпатись по драбині на поміст!..

Тим часом вітер дмухнув з півночі і тяжкі дими, що дусили Іванчука відхилились на річку. Змучені димом груди солодко впивали ся сьвіжим повітрям. Гірники в долині закладали порох і рух з вісками став. Іванчук спер ся на поруче і мріяв свої улюблені мрії про краді часи на землі. Він дивив ся на місток, що перетинав яр, йому мріялось що до него вийшла чудової краси ліччавка і простягає до него руки і кличе до себе... Махнув головою, вдарив кулаком об поруче, усміхнувся до своїх мрій і заспівав:

Здерівай, сестро, до борні брата,
Щоб він відважний у бою був,
Щоб вирвав вольність, що в путах ката,
Аби кріпкі ж і з дубув...
На помості завив ся Олейко, Іванчук здригнув і озернувся.

— Чого вам?

— Чи не чуєш, що з долини кличуть? третьючю голосом відповів Олейко стискаючи в руках величезну грудку вугля.

— Я нічого не чув... може справді кличуть... Гало!

Схиливсь над шахтою...

Олейко підніс брилу і вдарив Іванчука в тімня. Дзенькнули сигнальні дроти заціплені ногою падаючого трупа. Там сто футів під землею лязгало розбите не до пізнання тіло Іванчука.

Невстиглоще було тіло Іванчука долетіти до дна шахти, як Бужо, що сидів коло вікна і бачив вчинок Олейка, скочив до машин і машини заревли грізно, перестрашено.

Гук машини мов громом вдарив Олейка, і він, ломлючи собі руки і ноги, скотив ся з драбини і подав ся на втеку від копальні.

Дед прибів до Бужо. Під землею збіглись гірники... Зложили тіло до візка, і так воно перестояло на подвір'ю копальні аж до рана вкрити мішками.

Дед зателефонував до поліції і відділ „червоних жупанів" пігнав кіними шукати Олейка.

На другий день о. Дура домівав ся згазети про смерть Іванчука і арешт Олейка.

— Кобиж він добре тримав ся і не вилував мене... турбував ся отець духовний.
(Дальше буде).

Лист зі старого краю.

Справа виборчої реформи до галицького сойму, укр. націонал-демократичні послы еміграційними гіенами, православний єпископ для Галичини.

Справа нової реформи виборчої до галицького сойму ввійшла тепер в нову фазу. В краю майже тихо. Щоденна преса тільки час від часу посьвячує тій справі статі, переважно тільки особисті думки одного чи другого політика висказані десь перед якимсь дзеньником у Відні. За те, м і р о д а й ч і т а „децидуючі" чинники готують ся тепер підчас парламентарних ферій до нових переговорів. Стоїмо перед новими конференціями галицьких політиків у Відні, які має зацілювати правительством коло 24-го серпня. Колиб не принесли ті переговори нічого, так скликав сойму в вересні з майже неможливе. Сама справа реформи виборчої стоїть ні добре ні але.

Всі ніби зі хочуть, узнають її потребу, але якось ніхто з політиків в соймі не дуже палить ся ло борби за нею. Поляки розбиті на 6 клубів в соймі, не можуть ні як погодитись як порадити собі згрозячою „у країнськю" навалю, одиночі тільки Українці які в соймі розпоряджають 34 головами, але ті теж дипломатизують. Вижидають станоматиско займають польські демократи і людвці.

Так як тепер справа стоїть — то треба щоб соціалістичний пролетаріат з вулиці припустив штурм до брами сойму та змусив прихильних реформі послів до борби о реформу, та вказав їм що поза їх шовіністичними фразами є ще важніші справи і коли Галичина не хоче опинити ся в такім банкрутстві як Чехи — то мусять як найкорше зробити порядок зі соймом.

Чехи через борбу Німців з Чехами в чеськім соймі довели край до такого банкрутства, що нема чим оплатувати учителів, доставців краєвих, урядників і т. д. Маршалок сойму вніс димісію, цісар мусів її прийняти і тепер Чехи дістануть правительственного комісара.

Те саме грозить й Галичині. Галицькі автономісти „jednego polskiego sejmku", доведуть край до упадку та

піддадуть знова віденському централізові.

Чим займають ся галицькі політики та як служать великі борці революціонери українські народови ті патріоти „наймудрі і щирі" української націонал-демократичної партії — се найкрасше показує націонал-демократичний український посол до австрійського парламенту Михайло Пятрицький.

Панок сей знаний вже від давна зі своєї служби „Україні" по славних терниках переговорах з діччачами в „Народнім Комітеті", на якого качали наші великі патріоти голосувати так як на „Палицю", по висмиканю зубами бороди одному послови в парламенті підчас одного, українського парламенту Михайло Пятрицький.

Панок сей знаний вже від давна зі своєї служби „Україні" по славних терниках переговорах з діччачами в „Народнім Комітеті", на якого качали наші великі патріоти голосувати так як на „Палицю", по висмиканю зубами бороди одному послови в парламенті підчас одного, українського парламенту Михайло Пятрицький.

Панок сей знаний вже від давна зі своєї служби „Україні" по славних терниках переговорах з діччачами в „Народнім Комітеті", на якого качали наші великі патріоти голосувати так як на „Палицю", по висмиканю зубами бороди одному послови в парламенті підчас одного, українського парламенту Михайло Пятрицький.

Панок сей знаний вже від давна зі своєї служби „Україні" по славних терниках переговорах з діччачами в „Народнім Комітеті", на якого качали наші великі патріоти голосувати так як на „Палицю", по висмиканю зубами бороди одному послови в парламенті підчас одного, українського парламенту Михайло Пятрицький.

та далі веде свої галандляр живого мого товару. Супрот український посол клуб і Народний рпшили ся публично тувати посла Петрицького і в начальнім органі нал-демократичної „Діло" з понеділка ня с. р. появиля ся статя, де обговорено Петрицького і прено його торги на суд патновано як шкідли кинути його з клуб кязати кинути мандродний Комітет не ваги, бо знав що Пкий того не послука.

Щож є між українськими батьками народу олікум та шеф злочинців — може гандляр живого товару і п'який.

Радий ся Українці великих патріотів, дущів.

Нарешті батюшійого граф Боєський, покровилецького москвофіла биди ся своїого... ких православних нема ще, але має ва рублями сподирінський — через константиського патріарха явони підлягали, пі православного воєпископа Антонія, шого з провідників соції. Поминено шого православного полита в Чернівцях тому бо той не Мосія чорної се на галицьку Українтраба готувитись до тої розправи. Се не

Хліб і Справедливість.

Як би на світї бведистві, то і хл досить для всіх. Ака справедливість працоя, щоб лее жити без праці, а тий щоб з голоду десяти роботи не би на світї була сьвість то працювал напять: працювал сьбі до праці.

Земля-мати люоково всіх своїх ді в неї сьволі для на лихо деякі з аїлись такі „розум захланні, що не в підступності сьвіта брата хліба, зумні" тепер ш сьвітї. Капіталізм хитрий шовієб, чоловік може жити других людий.

А щоб окраду і голодні безробіт мали над своїм нєм і не догадали свого лиха, сьдобити християн віра в „житя і ш по смерти. В дію стьянство є вир діяности і розпу дітий старої не вости, що тепер капіталізму пану.

Не знаю як хт хліб-житя і справонад вєсо, тому лїстєю, бо цілему з хліб-житя, а справедливість.